

KOMMENTÁR

Tejút

MARCZIN ESZTER

Két abaúji faluban Fájban és Litkán megszűnt a tejfelvásárlás. Nem túl nagy hír – mondhatjuk, történnék ettől sokkal megrázóbb események. Persze az ott lakók – közülük is elsősorban az érintettek – ezt egészen másként élik meg. Az a néhány gazda, aki tehéntartással, tejtermeléssel foglalkozik a településeken, most érthető módon megijedt: hiszen a magas munkanélküliségi rátájú vidéken ez a tevékenység nyújtotta az egyetlen biztos pénzkereseti forrást. Úgy érzik, a csarnokok bezárásával csapdába kerültek. Egyrészt ilyen körülmények között megfontolandó, érdemes-e egyáltalán megtartani az állatokat, másrészt, ha a válasz erre a kérdésre nem, akkor miből tartásuk el családjukat?

A felvásárlás megszüntetése mellett gazdasági megfontolások miatt döntött a térségben működő feldolgozóüzem, az Abaújteji Kft. A lépés érthető, hiszen, ahogy mondani szokták, ez esetben a leves többbe került, mint a hús. Vagyis a cég számára elenyésző mennyiségű tej tárolási, hűtési költsége valamint az üzembe szállítás tarifája meghaladta azt a mértéket, amely mellett még nyereségesnek nevezhető ez az üzlet.

Első látásra az ember azt mondhatná: kész, a kör bezárult. Pedig, ha jobban belegondolunk, nincs így. Maga az Abaújteji vezetője jelentette ki, hogy ismerve a Fájban és Litkán élők nehéz helyzetét, a társaság kész bizonyos mértékig kivenni a részét a szállítási költségekéből, ha az önkormányzat is hozzájárul ehhez, például úgy, hogy a falugondnoki autóval a legközelebbi működő tejcsarnokba, Fulókércsre vinnék a tejet. Az önkormányzati vezető erre azt mondja, nincs rá pénz, a társaság vezetője szerint viszont pályázni lehet ilyen célú összegre.

Talán érdemes lenne a térség gazdajegyzőjét is bevonni a probléma megoldásába, akinek naprakész információi vannak a támogatási, pályázati lehetőségekről. Megfontolandó az is, nem lenne-e hasznos, ha ebben az ügyben a két falu önkormányzata összefogná, közösen keresné a kiutat. A tét a megélhetés biztonsága, ez pedig nem kevés: megéri a szövetkezést.

Tömeges pisztrángpusztulás a Szinván Lillafüred alatt

Miskolc (MTI) – Teljesen kipusztult a Szinva Lillafüred alatti, Alsó- és Felsőhárom közötti szakaszán a patak halállománya – ezt közölte az MTI-vel Hoitsy György halbiológus, Borsod-Abaúj-Zemplén megyei halászati felügyelő, egyben a büki, garadnai pisztrángtelep vezetője. A szakember értesítette az Észak-magyarországi Környezetvédelmi Felügyelőséget; rövid időn belül vizmintát vettek, ennek elemzése azonban csak csütörtökön fejeződik be. Oxigénhiányra jellemző tüneteket nem találtak az elpusztult halakon, így arra következtetnek, hogy valamilyen vegyszer, talán hígító okozta a halpusztulást. A halászati felügyelő éppen ezért felhívta a lakosok figyelmét: senki se fogassza a Szinvából kivett pisztrángokat, ugyanis azok mérgezőek lehetnek.

A szakorvosi privatizáció rögös útjai

Miskolc (ÉM – SZK) – A szakorvosi rendelesek privatizációs lehetőségéről beszélgettek a Miskolci Vállalkozó Háziorvosi Rendszert Működtető Egyesülés keretében alakult Nil Nocere Klub tegnapi estéi rendezvényén.

Az eseményen – melyen a Népülési Minisztérium, az Országos és a Megyei Egészségbiztosítási Pénztár, a megyei ÁNTSZ, valamint a város vezetőin túl a miskolci kórházak igazgatói is részt vettek – bemutatták a Sárospatakon már két éve működő privatizált rendelőintézeti modellt. Patakon a privatizált szakellátások bevételeinek 80 százaléka az orvosoké, 20 százaléka az intézetet illeti meg. Ez utóbbit folyamatos fejlesztésre, rekonstrukcióra fordítják. Az intézmény közigazdász igazgatója, Keresztúry Ferencné állítja: érezhetően minőségibb betegellátást tudnak így nyújtani (az ellátás egyébként ingyenes).

Keresztúry Éva államtitkár külföldi példákra kereszttül arra figyelmeztetett, a privatizálás az egészségügyben nem lehet cél, csupán eszköz; egyben óva intett attól, hogy a privatizálást a nagy intézményekben kezdjék el.

Nem küldik haza a puskázókat

Az ez évben érettségizőknek új jogokat is biztosít a kormányrendelet

Miskolc (ÉM – HI) – Az első igazán komoly iskolai megmérettetés az érettségi. A diákoknak a több év alatt megszerzett tudásukról kell számot adniuk, de vajon ismerik-e a jogukat? Az érettségi szabályozó legújabb kormányrendelet már a most vizsgázóknak is biztosít új jogosítványokat.

Az idei vizsgaidőszakra vonatkozó változások jó részét a vizsga szervezését érintik, a tartalom a régi követelményrendszerhez igazodik. Közvetlenül a diákokat érinti azonban az, hogy míg eddig, ha puskázáson fogták, azonnal hazaküldték őket, addig most folytathatja a munkát, de a szabálytalanságról jegyzőkönyvet kell készíteni. Később a vizsgabizottság dönt a kérdésben.

Bár a kijavított írásbeli dolgozatát eddig is megte-

kinthette az iskola által kijelölt napon a tanuló, most fénymásolatot is kérhet róla. Ha bármilyen probléma merül fel akár a javítással, akár a vizsga menetével kapcsolatban, joga van fellebbezni. A fellebbezést a megyei főjegyzőnek három napon belül ki kell vizsgálnia. Az írásbeli vizsga indokolt esetben a vizsgázó kérésére az igazgató engedélyével szóban is letehető, a szóbeli pedig írásban, szól a rendelet. Ezt azonban időben, orvosi igazolással kell kérvényezni, figyelembe véve Tóth József, a B.-A.-Z. Megyei Önkormányzat főtanácsosa.

Elvileg a tanuló másik intézményben is tehet érettségi vizsgát, de ezt február 15-ig, a vizsgára való jelentkezés határidejéig jeleznie kell (ettől volna).

Az érettségi szóbeli része nyilvános, eddig is az volt. Ha a diák a húzott té-

zel elnöknek egy alkalommal póttételt kell húztatnia vele. Ettől az évtől az érettségi képesítő vizsga szóbeli részét két bizottság előtt kell megtartani. Külön teremben ad számot a tanuló a közismereti, és külön a szakmai tárgyak-

ból szerzett tudásáról. Az is új elem, hogy most már nem az egy nap alatt le- vizsgáztatható tanulók számát, hanem az időintervallumot szabja meg a rendelet. Szóbeliztetni reggel 8-tól este 6-ig lehet.

A 100/1997. (VI. 13.) szá-

mú kormányrendelet az interneten a következő címen található: www.mkm.hu (közoktatás, dokumentumok). Ebben az évben az alábbi paragrafusok még nem lépnek életbe: 1-12., 18., 19., 30-32., 41., 45., 53-55.

Az érettségi megmérettetés előtt...

„Amikor én érettségiztem...” A négyéves középiskolai tanulmányokat lezáró vizsgáról rémtörténetek százával keringenek. Azok mesélik, akik már túl vannak rajta. Ebben az évben több mint hét és félezer diák, köztük Karolin és Gábor viszont még előtte áll.

– Én már most rettenetesen izgulok – mondja Karolin. – Hogy tájékozottak-e a vizsgával kapcsolatos jogainkról? Még nem. Most hallok róla először, hogy vizsgázhatnak akár másik iskolában is. De minek tenném? Hiszen máshol nem ismernek. És hogy a szóbelire bejöhettek-e a szüleim is? Azt semmiképpen nem szeretném. Úgy még jobban izgulnék. Fénymásolatot is lehet készíttetni a kijavított dolgozatról? Egyelőre még az foglalkoztat, hogy meg kell írni...

Gábor viszont felháborítónak tartja, hogy ilyesmikről eddig egy szó sem esett az iskolában.

– Azt tudom, hogy mit nem szabad csinálni vizsga közben, arról is hallottam, hogy feljegyzik majd, mikor megyek pisilni és mikor fejezem be, arra is felhívták a figyelmet, hogy megnézik, nincs-e nálunk mobiltelefon. De hogy nekünk milyen jogaink vannak, azt már nem részletezték ennyire. Van egy osztálytársam, akinek nagyon nehezebb esik írásban dolgozni. Biztos örülne, ha tudná, hogy szóban is vizsgázhat.

A miskolci Ávasi Gimnáziumban és az ózdi Széchenyi István Közgazdasági Szakközépiskolában érdeklődve megtudtuk: az osztályfőnökök minden évben időben tájékoztatják a tanulókat az érettségi szabályzatról, ezen belül a diákok jogairól is. Az ózdi középiskolában a tájékoztatást ebben az évben még nem tartották meg, mert még nem kapták meg a változásokat tartalmazó pontos leírást, mondta Benkőné Fehér Eva iskolaigazgató.

Aggteleki Esték a barlangban

Jósvafő (ÉM – DK) – Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósága Aggteleki Esték címmel idén első ízben rendezte meg a Világörökség részévé nyilvánított Baradla-barlang aggteleki Hangversenytermében és a jósvafői Óriások termében a cseppkőbarlangi koncerteket.

A témáról tegnap tartott sajtótájékoztatóon Ócsai Ágnes, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Idegenforgalmi Osztályának elnöke hangsúlyozta: az idegenforgalom és a kultúra gyakorlatilag elválaszthatatlan egymástól. Adott a területünkön az

egyedülálló aggteleki rész, amelynek elég nagy az idegenforgalma. Am a látogatók többsége csak annyi időt tölt ott, amíg megnézi a barlangot. A mostani – a kamara által is támogatott – koncertsorozatot azért szervezték meg, hogy legyenek olyan programok, amelyek ezen a vidéken tartják a turistákat. De a koncertek mellett bevezetik például a jósvafői falusétát is.

Gyöngyösi Kálmán, a nemzeti park igazgatóhelyettese kifejezte: elsődleges feladatuk természetesen a természetvédelem. A kérdés, hogyan lehet úgy fejleszteni az idegenforgalmat, hogy a természetvé-

delem prioritása megmaradjon. Erre komplex programot dolgoznak ki.

A programok egy részét a Filharmónia Kelet-magyarországi igazgatósága szervezi. Gonda Ferenc igazgató kiemelte: minőséget szeretnének adni, amint evközi koncertjeiken is. Legközelebb – május 2-án, szombaton délután 2 órától a Brass in the Fave rézfúvós quintett és Dező Csaba ad koncertet a Baradla-barlang aggteleki hangversenytermében, vasárnap délelőtt 11-től pedig a jósvafői református templomban mutatkozik be az együttes. (A részletes programra későbbi lapszámunkban visszatérünk.)

Balesetes járóbetegek: irány Diósgyőr!

Miskolc (ÉM) – Megszűnik a baleseti járóbeteg-szakellátás május 1-jétől a Semmelweis Kórház-Rendelőintézetben – tudatja a miskolci városháza közleménye.

Az említett időponttól a Diósgyőri Kórház traumatológiai és kézsebészeti osztálya látja el a baleseti járóbetegeket, az alábbiak szerint. Május 1-jén, 2-án és 3-án a balesetes járóbetegek ellátása a Diósgyőri Kórház traumatológiai állomásán történik.

Május 4-től, munkanapokon reggel 8-tól este 8-ig a baleseti járóbetegek a Diósgyőri Kórház rendelőintézetének (Miskolc, Kerpely u. 1.) első emeletén, a traumatológiai járóbeteg rendelőben kapják meg a szükséges ellátást. Este 8-tól másnap reggel 8-ig a Diósgyőri Kórház traumatológiai állomásán (Kórház u. 1.).

Szombaton és vasárnap, valamint a munkaszüneti napokon a nap 24 órájában a traumatológiai állomás a felelős a balesetes járóbetegek ellátásáért.

Nem kell a tej, ha kevés van belőle

Közvetve 3000 abaújinak biztosít megélhetést az Abaújteji Közös Vállalat

FARAGÓ LAJOS

Fáj, Litka, Forró (ÉM) – Gazdaságtalanságra hivatkozva megszünteti a tej felvásárlását az Abaújteji Közös Vállalat Fájban és Litkán.

Fáj és Litka két kis abaúji település. Fájban 250, Litkán 70 körüli a lakosság száma, a munkaképes ko-

rúknak több mint fele munkanélküli. Mint a Szalaszenden élő Bárdos Zoltántól, a térség állatorvosától megtudtuk, az elöregedő lakosság egyetlen pénzkereseti lehetősége az állattartás. Fájban 12, Litkán 25 fejőstehenet számolnak.

– A tej felvásárlásának megszüntetésével mintha a legutolsó lehetőséget

vennék el az élni még itt akaró lakosságtól – fogalmazott az állatorvos.

Az egyetlen pénzforrás

– Igaz, hogy alkalmanként csak 40-50 liter tejet gyűjtöttek, azt is elhiszszük, hogy tetemes a tejcsarnok fenntartási költsége, meg messzire kell jönni a tejért, de nekünk is meg kell élnünk valamiből – kezdte Kardos József, Litka polgármestere.

– Most jön a tavasz, amikor a tehenek több tejet adnak. Miért nem lehet legalább még egy hónapig várni a felvásárlás megszüntetésével? Füllökércsre kellene beszállítanunk a tejet, de erre a termelők nem képesek. Az önkormányzat falugondnoki kocsiját javasolták felhasználni, de nincsen rá pénzünk.

Fájban Broda Imréné hat tehén van,

családi vállalkozásban látják el őket.

– Kérdeztük, gond van-e a tej minőségével? Azt mondták, nincs. Fájból kétnaponként 200-220 liter tejet szállított el az Abaújteji, és ez öt családnak jelentett biztos megélhetést. Három hónapja nem fizetnek az uramnak a térségben, azóta csak a tejpénzből élünk. Ha megszüntetik a felvásárlást, mi lesz velünk? – kérdezte elkeseredetten Brodáné.

A döntés végeleges

Az Abaújteji igazgatója, Beluszár Lajos megérti az állattartókat, de döntésén nem változtat. Mint elmondta: a felvásárlás megszüntetése nem egyik napról a másikra történt. A problémák régebbi keletűek. A gondot az okozza, hogy a nagyobb tehénlétszám ellenére egy-egy tejszedésre mindössze 40-50

liter tej gyűlt össze a csarnokokban. Emiatt „maradt” az Abaújtejnek, mert a többi a termelők helyben értékesítették. Ez a mennyiség a hűtőtechnika „alját” sem érte el, a tej megsavanyodott. Ugyanakkor a minimális mennyiség jelentősen megemelte költségeiket. Egy liter tejet 10 forint csarnoki kiadás jutott, további 10 forintot jelentett literenként a szállítás.

– Targyaltunk a két község polgármesterével, ajánlottuk, hogy Füllökércsre szállítsák be a tejet. A fuvarért térítést fizetünk, mint tesszük ezt a hasonló helyzetben lévő Hernádbüdiék esetében is. A polgármesterei hivatalnak van falugondnoki autója, ők szociális indokokkal pályázhatnak a tejbeszállítás érdekében is támogatásért, mi ezt nem tehetjük. A nehéz helyzetben lévő lakosság érdekében az önkormányzatoknak is lépni kellene – mondta Beluszár Lajos.

Az abaúji tejüzem sem engedheti meg magának a gazdaságtalan termelést
Fotó: Vajda János